

KOLEKTYVINIS DARBAS

LIETUVOS KP ANYKSCIŲ RAJONO KOMITETO IR
RAJONO LIAUDIES DEPUTATŲ TARYBOS ORGANAS

Anykščiai

1980 m.

gegužės

17 d.

Seštadienis

Nr. 58 (4098)

Kaina 2 kap.

Eina nuo 1948 m.

KOMUNISTAI SĖ JOS BARUOSE

Dar prieš prasidedant pavasario sėjos darbymečiui, „Atžalyno“ kolūkyje įvyko mechanizatorių partinės grupės atviras susirinkimas. Jame dalykiškai buvo aptarti klausimai, kaip geriau paskirstyti mechanizatorių kadrus ir techniką, pažymėtas būtinumas komunistams rodyti iniciatyvą, savo asmeniniu pavyzdžiu, drausmingumu ir pareigingumu skatinti žmones kuo našesniai ir kokybiškesniai dirbti.

Savo gražius siekius — padėti tvirtą pamatą gausniai grūdų ir kitų kultūrų derliui išauginti šio kolūkio partiečiai ir mechanizatoriai jau nuo pat pirmųjų pavasario sėjos dienų stengėsi paremti atkakliu ir konkrečiu darbu. Ypač sėkmingą darbštumo pavyzdį savo profesijos draugams rodė vikšrinis traktorius valdantis mechanizatoriai komunistai Borisas Apčėnikovas ir Floridas Kononovas, kurie, kultivuodami dirvas, įvykdydavo po pusantros ar dvi išdirbio normas. Reiklumu, darbštumu, dideliu rūpesčiu kuo našiau panaudoti techniką įtemptomis darbymečio valandomis ypač gerai užsirekomendavo atžalniečiai komunistai — melstras-reguliatojas Edmundas Peldžius, naktinėje pamainoje ruošiantis dirvas sėjai patyręs traktorininkas Bronius Cekauskas, o valdantis galingą traktorių T-150 Stasys Palavenkis per pamainą patirdavo amoniakiniu vandeniu net iki 60 hektarų dirvų. Vyresniųjų draugų darbštumas paskatino ir jaunuosius mechanizatorius, tik ką baigusius Troškūnų proftechninę mokyklą komjaunuolius Alvydą Gindrėną ir Saulių Valcekavičių kruopščiai ir našiai padirbėti pasėlių priežiūros ir sėjos baruose. Neatsitiktinai jau prieš keletą dienų atžalniečiai baigė grūdinių kultūrų sėją, sumaniai organizuoja linų sėjos ir bulvėlasodžio darbus.

Aukštus darbų tempus užtikrino pavasarinė darbų įkarštyje Svėdasų kolūkio mechanizatorių šeima. Ruošdami dirvas grūdinių kultūrų sėjai ir bulvių sodinimui ar įterpdami į jas amoniakinį vandenį, ypatingai našiai plačialapius agregatus panaudojo, valdydami energingus traktorius, mechanizatorių partinės grupės komunistai Antanas Matulevičius, Jonas Sedelskis ir Albinas Bilinas. Šio kolūkio mechanizatoriai, užbaigę grūdinių kultūrų sėją, prieš keletą dienų jau ir bulvėmis buvo apsidėję apie 200 hektarų dirvų, ir šie darbai artėja prie pabaigos.

Kilnus kaimo komunistų uždavinys — sėjos dienomis užtikrinti veiksmingą socialistinio lenktyniavimo viešumą, operatyviau įvertinti darbštųjų triušą, pagerbti darbo pirmūnus. „Gintaro“ kolūkyje apie našiausią ir kokybišką dirbančius mechanizatorius, sėjos pirmūnus informuoja leidžiami kovos lapeliai, mechanizatoriams socialistinio lenktyniavimo nugalėtojams kiekvieną pirmadienį, susumavus už savaitę lenktyniavimo rezultatus, įteikiamos plėgines premijos, plačiau paskleidžiamas darbštųjų darbo patyrimas. Kasdien įvertinamas balų sistema pavasario darbuose dalyvaujantių kiekvieno mechanizatoriaus trūšas, atsižvelgiant į jo darbo kokybę ir drausmingumą. „Atėties“ kolūkyje. Čia, užbaigus pavasario sėją, papildomas atlyginimas bus taikomas tiems mechanizatoriams, kurie sėkmingai įvykdys gamybines užduotis, darbą atliks kokybiškai ir nepažeis darbo drausmės reikalavimų.

Kadangi šiais metais dėl nepalankių gamtinių sąlygų neretai rajono ūkyje užsitęsė pavasario sėjos darbai, todėl labai svarbu kuo racionaliau išnaudoti kiekvieną palankią darbui valandą, kuo operatyviau šalinti pasireiškiančius technikos gedimus. Lygiagrečiai aktualu, kad komunistai, liaudies kontrolės grupių nariai didesnę reiklumą skiepyti mechanizatoriams ir užklusčių kelių bei kokiems darbo drausmės pažeidimams. Tačiau tokio reiklumo dar buvo pasigendama „Puntuko“ kolūkyje. Naujasodžio tarybiname ūkyje ir kitur, o dėl to ir technika čia negaudavo gero darbų krūvio.

Platesnį užmojį rajono ūkiuose dabar turi įgauti bulvių sodinimo, pasėlių priežiūros, daugiamečių žolų įsėlio ir kiti neatidėliotini darbai. Užtikrinant šiuose darbuose organizuotumą, suteikiant pastangas našiam technikos panaudojimui, organizuojant kūrybingą socialistinį lenktyniavimą, siekiant, kad kuo didžiausia naudą kiekvienas pasėlių hektaras atlygintų žemdirbiui už jo trūšą — tai kilni ir garbinga ūkių vadovų, specialistų, kiekvieno kaimo komunisto pareiga.

Jauna žolė — geriausias pašaras

Spėjo prabėgti savaitė nuo tos dienos, kai „Aušros“ kolūkio Aulėlių ir Daujočių fermų karvės buvo pradėtos praitinti prie ganymo. Kolūkio vyr. zootechnikas A. Vilkinis, pasitaręs su kitais specialistais, fermų vedėjais, sudarė detalius ganyklų eksploatavimo planus. Juose numatyta, kada ir kuo aptvarai bus tręšiami, kokia eilės tvarka nuginomi, kas juose nušienaus po ganymo likusius žolius kuokštus, kaip bus organizuotas gyvulių girdymas.

Pirmomis ganybos dienomis karvės laikomos viename aptvare po dieną, o naktį čia pargenamos į tvartus, kur dar papildomai pašeria-

mos šiaudais. Atėityje, kai žolė ūgterės, tikslinga bus pertverti kiekvieną aptvarą elektrinėmis užtvaramis ir dalimis nuganyti per 2–3 dienas. Tačiau šių užtvartų kolūkyje mažoka įsigyla.

Vos savaitę paganius jaunose žolėse, karvių produktyvumas kolūkyje gerokai padidėjo. Antai, melžėja Zosė Glodenienė gegužės 7 dieną iš savo priežiūrimų karvių buvo primelžusi po 292 kg pieno, o gegužės 14-ąją iš tos pačios karvių grupės primelžė jau po 321 kg. Panašiu išmilžimų augimu džiaugiasi ir kitos abiejose kolūkio sektoriuose dirbančios melžėjos: Vlado Zukienės priežiūrimų karvių produktyvumas padidėjo nuo 182 iki 240 kg, Adelės Juknienės — nuo 391 iki 420, Aldonos Barauskaitės — nuo 357 iki 435 kg. Siekti geresnių darbo rezultatų melžėjoms padeda ir įgyvendinta fermose patogė darbotvarkė, kai karvės melžiamos nuo 8 valandos. Iki šio laiko melžėjos spėja namie apsiruosti, išleisti į mokyklą vaikus.

Laiku išginus į ganyklą karves ir naktimis tvartuose jas apsaugant nuo žvarbaus oro, kolūkyje pasiektas žymus karvių produktyvumo padidėjimas. Gegužės 14-ąją vidutiniškai iš kiekvienos karvės buvo primelžta po 7,84 kg pieno — kilogramu daugiau, negu tuo pačiu laikotarpiu pernai ir 0,9 kg daugiau, negu pirmąją ganybos dieną.

Kolūkyje gamos ir užtrūkusios karvės bei veršingos telyčios. Jos aptvare laikomos po 2 dienas, o tai nėra racionali ganyklų eksploatavimo būdas, nes žolė per daug ištrypiama. Vertėtų aptvarą perskirti elektrine užtvara ir nuganyti dalimis. Piemenys nesirūšta šios užtvartos panaudoti, nes gyvuliai prie jos neįpratę. Bet tai laikinas sunkumas.

Kolūkyje baigiama ruošti lauko stovykla veisliniam galvijų prieauginimui. Čia jis bus laikomas, kai atšils orai.

Pieno išmilžiai pastarosiomis dienomis pakilo ir kituose rajono ūkiuose, kur laiku pasirūpinta išginti karves į ganyklas. Kai žolė ganyklose vešliai sužels, gyvuliai jau bus įpratę prie ganymo ir atsilygins dar gausniais išmilžiais. Gerų rezultatų, pradėjus ganyvą, pasiekta „Atžalyno“ kolūkyje, kur karvių produktyvumas per pastarąją savaitę padidėjo 1,4 kg.

Tačiau Skiemonių kolūkyje, kur belikę labai skurdūs pašarų ištekliai, ganyvai kaip reikiant nepasiruošė ir karvių išginimas į ganyklas iš daugumos tvartų buvo atidėliojamas. Tik iš Miškinisčių karvėdės karvės buvo laiku išgintos, ir savaime aišku, jų produktyvumas per keletą dienų gerokai padidėjo.

Ypač sulysusios karvės, šeriamos dobilų nuokulomis ir iš toli vežamu silosu, šio kolūkio Remeikių fermoje. Šio sektoriaus ganyklose nesutvarkyti aptvarai, nepa-

žvruotas karvėdės kiemas ir bandotakiai trukdė sėkmingai organizuoti ganyvą.

Prie Diktarių karvėdės esančių ganyklų aptvarai taip iširę, jog ruošiamasi čia karves rišti ir melžti rankomis. Vargu ar bereikia įrodinėti kolūkio valdybai, kaip dėl to pablogėtų melžėjų darbo sąlygos, kiek papildomų rūpesčių atsirastų dėl gyvulių aprūpinimo vandeniu. Išėjus racionali eksploatuoti šią ganyklą yra: reikia tik sutvarkyti kraštinius aptvarus, pašalinti vieles ir stulpelių liekanas, o ganymui plotelius atitverti elektrinėmis užtvaramis.

Nepasirūpinta šiame kolūkyje pertvarkyti melžėjų darbotvarkę: jos kas rytą ateina į fermą 5 valandą.

Dabar Skiemonių kolūkyje karvių produktyvumas itin žemas: per parą vidutiniškai iš kiekvienos buvo primelžama po 5,7 kg.

Turėtų kelti nerimą šio kolūkio valdybai, jos pirminkui J. Augustinui ir toki dalykas, kad čia pernelyg sulysęs galvijų bandos prieauglis, delsimas jo išginimas į ganyklą. Veršelių stovykla čia labai apleista, iš jos neišvežtas mėšlas, po kuriuo pūva namelių grindys. Ne taip reikia ūkininkauti, norint užsiauginti bandai produktyvų papildymą.

A. KALINAUSKAS

Anykščių rajono Žemės ūkio valdybos vyr. zootechnikas
D. BINKYS
„K. d.“ koresp.

Kronika

* Spartuoliškai penkmečio baigiamuosius metus pradėjo Kaišiadorių rajono melioratoriai: J. Janonio, „Svyturio“ kolūkiuose, Dovainonių tarybiname ūkyje nuo 200 hektarų melioruojamų laukų pašalinti krūmai, tiesiami ūkių vidaus keliai, durpynuose statomi stambaus diametro vandens rinktuvai. Šių metų, o kartu ir viso dešimtojo penkmečio darbų programą rajono melioratoriai įsipareigojo įvykdyti iki Didžiojo Spalio 63-ųjų metinių.

* Ateinančiais metais respublikos baldų pramonė pagamins produkcijos beveik už 150 milijonų rublių. Daugiau bus išleidžiama komplektinių baldų — svetainių, miegamųjų. Nemaža naujųjų pateiks ir lengvosios pramonės darbuotojai. Vilniuje veikia baldų ir lengvosios pramonės gaminių didmeninės mugės. Jų metu prekybininkai sudaro sutartis 1981 metams.

* Lokomotyvų parko galimumas Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardoje šiame penkmečiu padidėjo daugiau kaip pusantro karto.

Visus garvežius pakeitus motorvežiais, per metus papildomai pergabenama tiek liaudies ūkio krovinių, kuriems pervežti įprasto svorio sąstatais papildomai reikėtų daugiau kaip tūkstančio ešelono. E L T A

Nebe pirmi metai „Lenino keliu“ kolūkio mechanizacijos kiemas laikomas vienu geriausių Anykščių rajone, neblogai jo tvarka vertinama ir respublikos mastu. Čia visuomet tvarkingai laikoma technika, pavyzdžiui palaikoma tvarka ir švara, vasaros metu žydi gėlės, žaityuoja medeliai. Technikos kieme yra pastatyta nauja dispečerinė, padedanti Lietuvos Žemės ūkio akademijos darbo apsaugos katedros darbuotojams kabinete sumontuota pati moderniausia televizijos ir kino aparatūra, įrengti eismo saugumo technikos taisyklių įsisavinimui skirti standai. Todėl į „Lenino keliu“ kolūki pasidalinti sukaupto darbo patyrimu dažnai atvyksta įvairios delegacijos, žemės ūkio specialistai iš kelių rajonų bei respublikų. Štai visai neseniai kolūkyje lankėsi Lietuvos, Latvijos ir Estijos Žemės ūkio ministerijų atsakingi darbuotojai. Juos kartu su „Lenino keliu“ kolūkio darbuotojais ir matome šioje nuotraukoje.

Vyt. Bagdono nuotr.



ATSISKAITĖ LIAUDIES KONTROLIERIAI

Neseniai įvykusio vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynos“ liaudies kontrolės grupės ataskaitiniame rinkiminiame susirinkime šios grupės pirmininkas Z. Spalinskas, darydamas pranešimą, dalykiškai išnagrinėjo kontrolierių atliktą per ataskaitinį laikotarpį darbą, nubrėžė konkrečius uždavinius atečiai.

Susivienijimo liaudies kontrolės grupėse sutelkti 57 kontrolieriai, kurie išties atliko didelį darbą, stiprinant darbo drausmę, diegiant į gamybą naują techniką ir technologiją, rūpinantis saugumo technika, gamy-

binų planų, socialistinių įsipareigojimų vykdymu, gerinant valstybinio turto apsaugą.

Per ataskaitinį laikotarpį liaudies kontrolės grupių nariai atliko 213 įvairių patikrinimų ir reidų. 67 patikrinimų medžiaga buvo apsvastyta liaudies kontrolės grupės susirinkimuose, 11 patikrinimų medžiaga apsvastyta bendruose darbuotojų susirinkimuose.

Liaudies kontrolieriai nuolat gilinosi, kaip vykdomos gamybinės užduotys, taupomos medžiagos, žaliavos, kurias, gerinamos dirbančiųjų darbo ir buities sąlygos.

Jie daug dėmesio skiria kovai su aplaidumu ir neūkiškumu. Bendradarbiaudami su komjaunimo prožektoriaus štabo nariais, kontrolieriai organizavo nemažai patikrinimų ir reidų, o paruostas fotonuotraukas dėl negerovių falpino į stendą „Liaudies kontroliuoja“. Šiuo atžvilgiu ypač aktyvią poziciją užimdavo darbo viešumo sektoriaus nariai ir jo vadovas P. Bučiūnas. Susivienijimo administracija jautriai reaguoja į kontrolierių signalus ir imdavosi konkrečių priemonių padėčiai taisyti.

Balandžio mėnesyje vykusiose cechų liaudies kontrolės grupių ataskaitiniuose rinkiminiuose susirinkimuose

buvo pasakyta, jog jos, vadovaujamos cechų partinių organizacijų, atliko teigiamą darbą, sutelkiant darbuotojus gamybinių planų vykdymui, atskleidžiant atskiruose darbo baruose nesklaidumų ir neūkiškumo reiškinius, ėmėsi priemonių jų išgyvendinimui.

Ataskaitinio susirinkimo metu gero įvertinimo sulaukė aktyviausių liaudies kontrolierių P. Bučiūno, D. Siekštelytės, A. Lukošūnienės, J. Navickienės, L. Vingelienės, Z. Krisiūnienės, V. Kavoliūnienės, J. Magylos, J. Karvelio, J. Čiuliepos, Br. Vitkūno veikla. Jie rodo pavązdį kitiems tiek tiesioginiame, tiek visuomeniniame darbe.

Respublikinio liaudies kontrolės komiteto padėkos raštai buvo įteikti jmonės liaudies kontrolieriams D. Siekštelytei, J. Čiuliepai, J. Karveliui, Z. Spalinskiui. Ne kartą alminimo dovanomis buvo apdovanotas darbo viešumo sektoriaus vadovas P. Bučiūnas.

Pirminės partinės organizacijos biuro ir administracijos iniciatyva kontrolieriams A. Lukošūnienei, E. Ceponienei ir V. Juodzevičiui buvo išskirti nemokamai turistiniai kelialapiai į Soči.

B. Milaševičius

Už vieną rublį — tūkstantis

Tik du SDAALR luterijos bilietus buvo įsigijusi Viktorija Kirdeikienė, dirbanti Anykščių centriniame ligoninėje valytoja. Vienam jų teko laimėjimas — motociklas „Iz-Jupiter“. Laimingo bilieto savininkei įteikti 1147 rubliai pinigais.

D. Bartkus

Nuolol Viešintų niestelio, esančiame Viešintų kaime, kiekvieną pavasarį žiedais išsiipuošdavo didelis Aldonos ir Alfonso Bivainių sodas. Kvapni žiedų migla nugula aukštai viršūnės iškėlusias obelis, vyšnias ir baltą troba susilieja su sodo baltumu, paskesta šitame svaigame žiedų kupėjime. Pavasaris nuvilniuja. Nudrasko vėjai baltą miglą ir atlenka pilką, vienoda kasdienybė. Tačiau Bivainių sodas žydi ir vasarą, ir vėlų šaltą rudenį, ir žvartą žiemą. Žydi Aldonos nutapytame paveiksle. Žiūriu į jį ir man atrodo, kad jis simboliškas, kad jame ne tik baltas sodo žydėjimas, o ir pasakojimas, daina apie nuostabią santarvę, meilę ir draugystę. Jeigu jos nebūtų buvę, man atrodo, nebūtų atsiradęs ir šis paveikslas ir dešimtys kitų, kurie tuoj pat išsiverže ir rajono liaudies meistrų kūrinių parodos ir jau apkeliavo kone visą Lietuvą, išgarsindami Aldoną Bivainienę ir Viešintas. Negali likti abejingas šios savamokslės moters nutapytai upei, atspindinčiai pavasario padangę, nuo gėlių margoms lankoms, saulėlydžio atšvaitams medžių viršūnėse, rudens nuauksintiems klevams, mėsavai spindintiems pusnyiams, į drobę perkeltai žaliai ir jautkiai Viešintų gatvelei. Viskas čia alsuoja šviesia, skaidria nuotaika, meile gamtai ir gyvenimui. Galbūt tuo giedrumu, optimizmu labiausiai ir patraukia šie peizažai. „Gera prie jų pabūti, tokie pažįstami, savi, taktaliai...“ — vis prisimenu A. Bivainienės kūrybos parodoje pasakytus vienos anykštelės žodžius.

Tačiau kai žiūriu į jos nutapytą „Sodo žydėjimą“, kuriame Aldona įamžino vyro — išaugintą ir išpuoselėtą sodą, sukasi mintys ne apie liaudies meistrę ir jos tapybą, mąstau apie Alfonso Bivainį. Man norėtųsi jį pavadinti sodininku. Ir ne vien dėl to, kad apsilankę šioje sodyboje išligna pavasinti gailviai, suilingai ir reiš obuoliais. Kartais tai būna net liepos mėnesį, kai jau nauji obuoliai noksta ant šakų.

Galima pasakyti, kad nieko ypatingo, jei sodyboje šlama obelys, vyšnias. Juk kone prie kiekvienos sodybos, jeigu čia gyvena rūpestingas šeimininkas, žaliuoja, žydi sodas. Tačiau ne visiems jų šeimininkams vienodą vietą jis širdyje užima.

Ne kartą teko stebėti, kaip Bivainis apeina obelis, kaip primerkęs akis apžiūri jų šakas, klausiausi, su kokia meile, gal net pagarba jis kalba apie kiekvieną medį, kiekvieną sulapojusį skiepą.

Kaip sodo žydėjimas

liaunas, paties išaugintas (ir išvestas!) vyšnaites. Kai mačiau, kiek džiaugsmo jam suteikia po šalnų vėl atsiverčiusios, žiedus skleidžiančios obelys, kai vasarą pro prisirpusias vyšnias ir lapų nesimato, galvojau, kad auginti sodą Alfonso Bivainiui — tas pats kaip Aldonai tapti peizažus — tai tikrasis jo pašaukimas. Nors duoną kasdieninę teikė ne sodas: jaunystėje ją užsidirbdavo, kaip jis pats sako, „žimago“ kastuvu, akmenkaldis kūju, o vėliau, kaip ir visi žemdirbiai — plūgų ir dalgių. Ar šieną pjūtė, ar rugiapjūtė, — prie visų darbų ėjo jau ranka rankon su Aldona. Augančiai duonai, daržams, galvijų priežiūrai buvo skirtos visos jėgos ir dienos, o širdis ir rūpesčiai — vaikams, kurie kasmet stiebėsi vis aukštytyn lyg trys medeliai. Vieną popietę Aldona pasidėjo vaikų seną geografinį vadovėlį su I. Šiškinio „Pavasario šile“ reprodukcija, pasiėmė dukros teptuką, dažus ir pabandė piešti. Visą pamiršusi tapė mišką. O po kelių dienų, kai grįžo iš kolūko, kur su moterimis klijime rušiuavo linus, vėl pasiėmė aliejinius dažus. Šį kartą jau tapė ne iš paveikslėlio, o iš atminties — klijimą, moteris, palinkusias prie linų pėdelių.

Nustebęs žvelgė Alfonso į teptuką, nedrąsiai vedžijamą ant faneros lakšto. Bet nei tuomet, nei vėliau niekad nepasakė žmoni, kad niekais užsiima, laiką tuščiai leidžia, kad geriau

eitų kiaulių liuobti, daržų ravėti. Nepasakė todėl, kad jį kaip tikrą sodininką visada džiugino ir jaudino augantis medis, žolės žalumas, kuris toks vaikus ir pavarškęs Aldonos nutaptytose gamtovaizdžiuose. Žmonos svajonė perkelti į drobę vasaros vakarų ramybę, begančius debesis, pagauti ir palikti drobėje besikeičiančias gamtos nuotaikas, besimainančias jos spalvas, sustabdyti grožio akimirks tapo ir jo svajone.

— Zina, Aldut, kad pa-našu, — ištarė tuomet pirmą kartą pamatęs ją piešiant ir apsidžiaugęs Bivainis, ir pats ta vakarą pašėrė kiaules ir vakariene užkaitė. Aldona pagirta nuraušo kaip jaunystėje. Silumos ir dėkingumo pilnu žvilgsniu pasižiūrėjo į Alfonso ir vėl įsikneibė į piešinį.

Tas paveikslas „Linų rūšiavimas“ kabo prie pirmųjų Aldonos kūrinių, o ta pati pirmoji bandyma. Šiškino paveikslas reprodukcijos kopiją vėliau Bivainienė taikėsi sudėginti, kaip niekam tikusia, bet Alfonso išsaugojo. Kai smalsesni lankytojai pasidomė pirmaisiais Aldonos darbais: Bivainis atneša ją parodyti. Kartais, kai žmonos nėra (ji iš kuklino neleistų!) išima iš skrynios Aldonos suvinėtą staličią ir parodo, kaip kelio į tapybą pradžia.

— Tau gerai išeina, pašv, Aldut, — nuo pacių pirmųjų darbų drąsino ir skatino žmoną Bivainis.

Pats tempė ant rėmų drobę, pjaustė paveikslams fanerą, o paskui jiems obliavo ir rėmelius.

Tai buvo maždaug prieš dešimt metų, tuomet, kai Aldonai suėjo keturiasdešimt septyneri. Per šituos metus Alfonso Bivainis savo rankomis surentė dailią klėtį su margomis durimis, su dienos šviesos lempomis — savotišką galeriją žmonos paveikslams. Ir kai atvyksta svečiai, turistai, o kartais net kelios ekskursijos pasižiūrėti „Gimtosios žemės“ kolūkyje esančios paveikslų „galerijos“, šalia drovios, mažakalbės žmonos Alfonso Bivainis nepakeičiamas gidas. Pavargęs nuo darbų jis atsėdė vėsioje klėtyje ir seka, kaip keičiasi žmonių veidai, akys žvelgiančios į ramybę alsuojančius Sventosios vingius, žalius slėnius, didingas liepas, senas etnografines sodybas, ledus pralaužusį ir mėlyną dangų išvydusį upeliuką.

rukla. 3 pusk

PRATĖSKIME PRENUMERATĄ

Artinasi šių metų antrasis pusmetis, o su juo kartu ir vasaros atostogos, įvairios iškylos. Todėl gyventojams jau reikia pratęsti prenumeratą antram pusmečiui.

Savo leidinius turėtų pratęsti mokiniai: „Lietuvos pionierių“, „Mokslėiv“, Komjaunimo tiesą“ ir kitus.

Labai svarbu pratęsti partinius ir komjaunimo leidinius: „Komunistas“, „Laikas ir įvykiai“, „Komjaunimo tiesa“, „Molodoj komunist“, „Komsomolskaja žiznj“ bei leidinį „Tarybų darbas“.

Respublikinius leidinius antram pusmečiui galima pratęsti visus, net ir tuos, kurių gyventojai negalėjo užsisakyti antram ketvirčiui, būtent: „Valstiečių laikraštį“, „Kalba Vilnius“, žurnalas „Seima“, „Tarybinė moteris“, „Socialistinė teisė“, „Pergalė“.

„Sąjunginės spaudos“ darbuotojai tikisi paramos iš apylinkės ir miesto vykdomųjų komitetų, mokyklų vadovų, pirminių partinių ir komjaunimo organizacijų sekretorių. Tad paskubėkime laiku užsisakyti spaudą. Centrinį žurnalą prenumerata priimama iki gegužės mėn. 25 d. centrinį laikraštį — iki birželio 10 d., visi respublikiniai leidiniai — iki birželio 18 d.

E. Juozapavičienė

„Sąjunginės spaudos“ Anykščių rajono skyriaus viršininkė

Gegužės 13-oji — V. Lenino pionierių organizacijos įkūrimo

Pasitinkant pionierijos šventę

Gegužės 13 d. visa tarybinė šalis pažymės pionierių organizacijos 58-ąsias metines. Tai didelis įvykis komjaunimo, pionierių, tarybinės mokyklos ir visos liaudies gyvenime. Milijonai tarybinų žmonių pionierių organizacijose išėjo pilietinio grūdimo mokyklą.

Ir dabar pionieriai žygiuoja, puošdami mūsų Tėvyne gražiais darbais, šviesomis svajonėmis, pionierių žygdarbiais. Jų pastangos gerai ir labai gerai mokyti, sueigos, žygiai — visos jų darbas, buvo, yra ir bus ištikimybės įrodymas pasižadėjimui — mokyti gyventi, kaip nurodė V. I. Leninas, kaip moko Komunistų partija.

Tarybų valstybės įkūrėjas, genialaus mąstytojo V. Lenino gimimo 110-ąsias metines rajono pionierių organizacija sutiko su giedria, kūrybinga nuotaika, didžiuliu pakilimu.

Visose mokyklose įrengti Lenino kampeliai, kurie nuolat papildomi nauja medžiaga. Balandžio 15—22 d. d. pionierių draugovėse vyko Lenininė savaitė, kuri baigė-

si sueiga „Lenino žygiui ištikimimi“.

Ateitis priklauso vaikams. Todėl neveltui į kiekvieną pionierių draugovę Lenino jubiliejaus dienomis atėjo vyresnieji, artimi, įdomūs žmonės. Jie ir padėjo pionieriams atskleisti Lenino, kaip asmenybės, gyvenimą ir veiklą.

Jau praslinko metai, kai Artekio fanfaros paskelbė maršą „Lenino žygiui ištikimimi“ darbų pradžią. Atėjo laikas, kai maršo rezultatus suveda 21 mūsų rajono jaunųjų leniniečių draugovė, jungianti beveik 3 tūkstančius pionierių, raportuoja komunistams, ką jie nuveikė, žygiuodami maršo maršrutais. Kiekvienoje rajono draugovėje, kurioje tik beapsilankytum, rasi ką nors naujo, kas primintų šį jubiliejų. Labai išgražėjo Anykščių II-os, J. Biliūno vidurinių, Dabužių, Traupio aštuonmečių ir kitų mokyklų pionierių kambariai. Šalia draugovės lentų daugelyje mokyklų atsirado puošni stendai: Dabužių, Kunigiškių, Raguvėlių, Traupio, Užuožerių aštuonmetėse, Ka-

varsko, Troškūnų, Svėdasų ir kitose vidurinėse mokyklose.

Joks dailininko paveikslas, nuotrauka ar laikraščio iškarpa nepapasakos pionieriams tiek apie tėvų kovas už Tarybų valdžią, didžiulias stovybas, kaip gyvas pačių tų dienų ir darbų liudininkų ir dalyvių žodis. Nuolatiniai svečiai A. Sagalovo, A. Ubagevičiaus, A. Binkio, P. Morozovo ir kitose pionierių draugovėse Didžiojo Tėvynės karo dalyviai B. Einoris, J. Krengauskas, B. Puteikis, S. Stulginskas ir kiti žmonės, kurie apgynė Spalio iškovojimus.

Jau kelinti metai į A. Sagalovo pionierių draugovę atvyksta Tarybų Sąjungos Didvyrio A. Sagalovo seserys Ana ir Aleksandra. Glaudūs ryšiai sieja Kurklių vidurinę mokyklą su karių, palaidotų kapinėse, artimaisiais.

Rajone — 85 timūričių būriai, kurie jungia beveik 500 pionierių. Jų įpareigojimas — šefuoti kovų ir darbo veteranus, šefuoti žuvusių kovotojų šeimas. Neatsitiktinai vienas iš timūričių

diena

šūkių — „Nešti žmonėms džiaugsmą“.

Ryšium su Pergalės Didžiąja Tėvynės kare 35-osiomis metinėmis bei Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje 40-mečiu mūsų rajono draugovėse vyksta pionierių sąjūdį „Kiekvienam didvyriškam paminklui — pionierišką pasą“.

Teisė į darbą — didžiausias brandaus socializmo visuomenės iškovojimas. Todėl, kas gali būti garbingiau, kaip jau dabar štoti šalia darbininko ir valstiečio. Žinoma, kiek leidžia jėgos, įgudimas. Į darbinę veiklą pionieriai įdėjo ir savo nemažą indėlį: per vasarą surinkta 600 kg vaistazolių, išdirbta 31.772 darbo dienos.

Ką pionieriai beveiktų, kur bežygnyti, visur juos lydi vyresnieji draugas, patarėjas — vyresnysis pionierių vadovas. Daug padėkos žodžių už nuosirdumą darbe pionieriai sako D. Petrauskuienei ir D. Rimavičienei, A. Sudeikienei, N. Silaikienei, V. Prancevičienei, R. Avižienei, Z. Riškienei.

A. Kaselienė
Pionierių namų darbuotoja

KAM ESAME DĖKINGI

A. Baranausko ir A. Vienuolio-Zukausko memorialinio muziejaus kolektyvas buvo ir yra nedidelis. Ilgą laiką muziejinį darbą dirbo tik trys žmonės: mokslinis bendradarbis, ekskursijų vadovas ir direktorius. Prieš porą metų prisidėjo jaunesnis mokslinis bendradarbis ir fondų saugotojas. Tačiau reikalingams ir darbo apimčiai didėjant, rūpestių ir darbo vis tiek yra per akis. Užtat mes džiaugiamės ir esame labai dėkingi visiems muziejaus talkininkams ir remėjams. O tokių yra. Ir ne vien tik Anykščiuose.

Muziejų reguliariai aplanko rašytojas A. Vienuolio sūnus Stasys Zukauskas, ir anksčiau perdavęs, ir dabar perduodantis muziejui nemažą vertingų dalykų, susijusių su rašytojo gyvenimu: nuotraukų, dokumentų, memorialinių daiktų.

Muziejaus neužmiršta ir Didžiųjų šeimos atžala — Michailinos Didžiulytės-Kaznaryčienės dukra Julija Starkienė, gyvenanti Vilniuje. Iš jos, kaip ir iš M. Seveliovičienės, muziejus yra gavęs nemažą eksponatų, kurie yra rodomi Didžiųjų muziejuje Grižionių kaimelyje. Ši muziejaus filialą remia ir A. Didžiulio žmona Serafima Didžiulienė bei jos dukra Irena Jurevičienė, gyvenančios Panevėžyje.

Didžiųjų muziejaus rėmėjų sąrašą papildė Viešintų vid. mokyklos mokytojas kraštotyrininkas P. Skrebūnas, perdavęs muziejui reikšmingus dokumentus apie Didžiųjų pažangią veiklą 1919 metais.

Gal prieš dešimtį metų Anykščių muziejį ir jo filialus apglėbė tuo metu Lazdijų rajone mokytojavusi Vilniaus valstybinio universiteto auklėtinė Eug. Sidaravičiūtė. Ypatinę išpūdį jai padarė A. Baranausko klėtelė ir J. Biliūno tėviškė. Eugenija užrašė Seinuose

pluoštą atsiminimų apie A. Baranauską, nufotografavo kai kuriuos ten esančius A. Baranausko daiktus, užrašė J. Biliūno žmonos J. Biliūnienės-Matijošaitienės atsiminimus ir visa tai atidavė muziejui. Dabar periodikoje dažnai pasirodo Eug. Sidaravičiūtės straipsniai apie rašytoją J. Biliūną.

Gal nedaug kas žino, kad paminklėliai Veronikai, Smukštarui, rodyklės į J. Biliūno tėviškę atsirado Eugenijos Mikšytės-Lašienės rūpestio dėka. Ji — Stepo Zuko taikomosios dailės techninio direktoriaus pavaduotoja — suagitaravo tos mokyklos absolventus — J. Slivinską, A. Sodaitį ir kitus — savo diplominius darbus kurti anykštieiška tematika.

Muziejaus bičiulių sąrašas yra nemažas. Jame įrašytos ir buvusios muziejaus darbuotojos Br. Kazokaitienė bei V. Zemaitytė, ir mokytojai Pr. Sulga bei A. Ulčinai ir daugelis kitų — anykščių ir neanykščių.

Yra dar du muziejaus darbo barai, kur muziejininkai irgi jokių būdu neišsiverčia be talkininkų. Pirmas — masiniai renginiai: minėjimai, literatūriniai vakarai, vakaronės. Juos organizuojant, muziejui dažnai talkininkauja tokie Anykščiųose gerai žinomi meninio žodžio mylėtojai, kaip A. Gogelis, P. Gindrenas, R. Kulka, C. Sakalauskas, dainininkės A. Kairytė-Bajorienė, J. Marčiukienė, S. Pakalninė, E. Petronienė. Visiems šiems į meną linkusiems, kūrybingiems ir geriems žmonėms muziejaus darbuotojai yra be galo dėkingi.

Antras baras — ūkiniai darbai. Muziejaus žinioje yra šeši seni pastatai (visi respublikinės reikšmės istorijos paminklai), kurių amžius — nuo 50 iki 160 metų, ir apie 3 ha „pasodybinės“ žemės.

Tai muziejaus ir jo filialų paminklinės zonos — kaimai, sodai, želdiniai. Pastatai seni, jie, aišku, po truputį „amortizuojasi“, dėlto juose beveik pastoviai kas nors restauruojama. Aplinka taip pat reikalinga nuolatinės priežiūros. Nors muziejaus aplinkos bei vidaus tvarkytojas A. Griniūnas, Br. Sapoliūnas, D. Petniūnaitė ir M. Pelenienė gerai dirba, bet be talkų mes neapsieiname, ypač pavasarį ir rudenį. Ir čia pirmieji mūsų talkininkai yra mokiniai, aišku, mokytojų vadovaujami. A. Vienuolio muziejų pastoriai šefuoja Anykščių II-os vidurinės mokyklos mokytojų P. Strazdo ir A. Pachomovos vadovaujamos klasės, J. Biliūno muziejų — mokytojos O. Zironaitės vadovaujami X klasės mokiniai. Jie sugrębsto lapus, išgenėja sausas medžių šakas, persodina kai kuriuos želdinius, padeda sodinti gėles.

Restauruojant J. Biliūno tėviškę, neapsieita ir be kitų įstaigų pagalbos. Labai didelį darbą padarė Anykščių miškų ūkio darbininkai, prikišę ir atvežę į Niūronis apie 30 mašinų eglėšakių, iš kurių supinta sodybos tvora. Darbas buvo iš tikrųjų sunkus, bet užtat tvora išėjo gera — laikys keliasdešimt metų. Rajono kolūkiai sodybos stogdengius aprūpino kūliais, Elmininkų bandymų stoties darbininkai sodybos kiemą apėjo žole.

Kiekvienas didesnis darbas visada yra kolektyvinis. Muziejaus gyvenime tas kolektyvinis-visuomeninis pradas itin ryškus. Tarptautinės muziejų dienos proga visiems muziejaus talkininkams ir remėjams nuoširdžiai dėkojame.

T. Mikeliūnaitė
A. Baranausko ir
A. Vienuolio-Zukausko
memorialinio muziejaus
direktorė

MUZIEJAUS DARBO BARAI

Dažnas darbą muziejuje įsivaizduoja tik kaip gido pasakojimą ekskursijoms — ir daugiau nieko.

Iš tikrųjų yra kitaip. Muziejaus veikla įvairiapusė.

Svarbus muziejaus darbo baras — mokslinis-tiriamasis darbas, fondų komplektavimas ir tvarkymas. Šiuo metu mūsų muziejaus fonduose yra 8165 pagrindinio fondo eksponatai (laišškai, dokumentai, knygos, fotonuotraukos, įvairūs memorialiniai daiktai), kurie kasmet vis pasipildo naujais.

Muziejaus fondais (atsiminimais, dokumentais, nuotraukomis) pasinaudoja įvairių profesijų žmonės. Vilniaus V. Kapsuko universiteto profesorius Vl. Zukas mūsų muziejuje rinko medžiagą straipsniui apie A. Vienuolio memorialinę biblioteką. N. Koroliovos, Leningrado A. Zdanovo universiteto Istorijos-filosofijos fakulteto studentas, domėjosi muziejaus sukūrimo istorija, fondais. Visa tai jam buvo reikalinga rašomam diplominiam darbui. Šiomis dienomis kino režisierius V. Jakniūnas praše parinkti me-

džiagos apie A. Vienuolio gimtuosius Ažuotčius — nuimama kurti lietuvišką meninį filmą A. Vienuolio apsakymų motyvais.

Viena svarbiausių masinio darbo formų yra darbas su lankytojais, kurių mūsų muziejuje gausu, ypač vasarą. Ekskursijos atvyksta ne tik iš mūsų respublikos, bet ir iš tolimiausių šalies kampelių — Ceboksarių, Baku, Bar-naulo, Citos, Krasnojarsko, Pavlodaro, Taškento, Zaporozės. Per 1979 m. A. Baranausko klėtelę ir A. Vienuolio muziejų aplankė 1159 ekskursijos ir 8413 pavienių lankytojų. J. Biliūno sodybą Niūronyse — 525 ekskursijos ir 4898 pavieniai lankytojai. Didžiųjų sodybą Grižionių kaimelyje — 22 ekskursijos ir 336 pavieniai lankytojai.

„Čia viskas dvelkia tais laikais, kai talentinga rašytojo A. Vienuolio ranka tvirtai dar laikė plunksną. Dėkingi esame žmonėms, kurie padarė viską, kad išsaugotų jaunajai kartai taip brangaus Rašytojo atminimą.“ „Čia mes pajutome mažos kalytės ir nusenuosio Brisiaus likimo gėlą, čia mums ryš-

kesnė tapo J. Biliūno asmenybė, jo neilgas, bet turiningas kūrybinis kelias. Labai ačiū Jums, brangūs anykštiečiai!“ Tai žodžiai iš A. Vienuolio ir J. Biliūno muziejų lankytojų atsiliepimų knygų. Panašių įrašų jose labai daug.

Masiniai renginiai — kila svarbi masinio darbo forma. Didžiausias iš jų — „Jaunojo gido“ konkursas, kuris šiemet bus tęsiamas jau ketvirtus metus iš eilės. Be šio konkurso, muziejaus darbuotojai dar organizuoja įvairius literatūrinius vakarus, susitikimus, parodas, vakarones, skaito paskaitas, šefuoja visuomeninius muziejus.

Prieš A. Vienuolio gimimo šimtmečio sukaktį žadama atlikti kapitalinį muziejaus remontą, praplėsti patalpas, įrengti naują ekspoziciją. Aišku, pagausės lankytojų, padidės fondai, praplės ir muziejaus darbo barai.

V. Guščaitė
A. Baranausko ir A. Vienuolio-Zukausko
memorialinio muziejaus
darbuotoja

SPORTAS

Pirmosios rungtynės

Prasidėjo futbolo sezonas LTSR „A“ grupės „Nemuno“ čempionate. Kaip ir praėjusiais metais, taip ir šiais, rungtyniauja 14 komandų.

Pirmąsias rungtynes anykštiečiai teko žaisti išvykoje Kybartuose. Ten jie susitikė su vietos „Sveikatos“ vienuoliu.

Siame susitikime praušesni buvo aikštės šeimininkai. Anykščių „Automobilisto“ komandos futbolininkai pirmąsias šio sezono pirmąjo rato rungtynes išvykoje Kybartuose pralaimėjo rezultatu 2:4. A. Nemunaitis

Septynioliktasis bėgimas

Gegužės 9-ąją buvo duotas startas septynioliktajam tradiciniam bėgimui Anykščiai — Puntuko akmuo — Anykščiai, kuriame dalyvavo bėgikai iš Vilniaus, Kėdainių, Utenos, Sakių, Panevėžio, Ukmergės ir Anykščių. Nuo pirmųjų distancijos metrų į priekį išsiveržė uteniškis J. Kuniauskas, kuris pirmas pasiekė Puntuko akmenį, bet ne daug nuo jo atsilikęs bėgo šakielis A. Barencovas, kuris antroje distancijos pusėje sugebėjo aplenkti uteniškį ir finišo juostą pasiekė pirmasis. Nugaltėjas A. Barencovas 11,3 km distanciją įveikė per 37 min. 33 sek. Antruoju finišavo J. Kuniauskas (37 min. 52 sek.) ir trečiuoju P. Revuckas (Vilniaus „Dinamo“) 38 min. 19 sek. Geriausiai pasirodęs iš anykščių Debeikių vidurinės mokyklos abiturientas

A. Gražys finišavo šeštuoju. Jo rezultatas 41 min. 37 sek.

Gegužės 17-ąją dieną 16 val. Dainuvos slėnyje įvyks sveikatos ir sporto olimpiados devizu „Nuo gintarinės Baltijos iki olimpinės Maskvos“ kontrolinės šventės II-nalinių varžybos, kuriose dalyvaus visu rajono bendro lavinimo mokyklų, kolūkių, tarybinių ūkių, įmonių, organizacijų fizikultūrininkai. Pagal amžiaus grupes bėgikai varžysis įvairiose distancijose. Visi olimpiados dalyviai atvyks gegužės 17 dieną 15 val. į Anykščių II-os vidurinės mokyklos stadioną.

Visiems rajono kolūkių, tarybinių ūkių, įmonių ir organizacijų vadovams reikia užtikrinti, kad į varžybas atvyktų kuo daugiau dalyvių.

J. Pajaujys

Kaip sodo žydėjimas

atkelta iš 2 pusl.

saulės spindulį, sklindantį pro pušų kamienus, dangų, degančius paskutinius vakaro gaisrus... Ir tų žmonių nuostaba, susižavėjimas, jaudulys ir džiaugsmas atsispindi ir Alfonso Bivainio veide. Juk žmonos darbai — tai ir jo: kartu išnešioti, išmilti, ilgai laukti.

Kartais man atrodo, kad juos Bivainis myli labiau negu pati autorė.

Viena Bivainienės kūrybos gerbėja parašė Aldonai laišką, norėdama įsigyti jos tapytą peizažą. Bivainienė pasvarstė, pasvarstė, o paskui sutiko, atsakė laiške, kad gali atvažiuoti. Tačiau viešnios nesulaukė. Nusistebėjo, kad šitaip prašė, ir kai ji pagaliau atduoda — neatvažiavo. Po to prabėgo nemažai laiko. Kartą tvarkydama vyro drabužius, vidinėje švarko kišenėje Aldona aptiko neišsiųstą savo laišką. Tik tuomet paaiškėjo, kad Bivainis ir negalvojęs to laiško išsiųst.

— Nenoriu, Aldut, kad tu pardavinėtum savo paveikslus. Tegul visi krūvoj būna.

Man jie kaip vaikai, — pasakė taip ir susigraudino, net Aldona pasigailėjo taip lengvabūdiškai sutikusi „vaiką“ išleisti iš namų.

— Aš laivo paveikslams, Aldut, dar vieną klėję pastatysiu, — tuomet pažadėjo Bivainis.

Kūrybinių prisikauptė jau tiek, kad nebetelpa senosiose, ir trobos visos sienos nukabinėtos. Tik gerai, kad jų dalis vis keliauja ir keliauja iš vieno miesto į kitą, iš rajoninės parodos į zoninę, iš zoninės — į respublikinę.

Apvaikščiojo Bivainis aplinkinius kaimus, apžiūrėjo visas klėtis, ieškodamas, kad būtų senoviška, su priesvirniu, drožinėtomis kolonėlėmis. Svajodamas, jei ras tokią, išspraus iš šeimininkų, atgabens į sodybą ir įruoš dar vieną „galeriją“ žmonos paveikslams.

Tarytum atsidėkodama už vyro rūpestius, už jo paramą ir draugystės šilumą, Aldona nutapė Alfonso gimtinę: ant samanoto kalnelio tarp beržynėlių, pušynų tebestovintį Bivainio gimtąją sodybą. Čia pat ir Sventoji šviečia, tvarka švartu ir tyru aukštupio vandenį.

Ir ne tik šis peizažas iš vyro gimtinės. Kar aš peržiūrėjau su Bivainiais visus kūrinius klėtelėje ir troboje, man pasirodė, kad pusė jų — tai Alfonso Bivainio jaunystėje išvaikšiotos vietos, tai vis jo nuo vaikystės pamilti Sventosios vingiai, šventupių pušynai, miško keleliai. Man net atėjo mintis, kad Bivainio tėviškės vaizdų grožis, dabar jau abiejų pamiltos vietos, perkeltos į drobę, menančios gražias akimirkas, dar labiau suartino šiuos žmones, sutvirtino jų draugystę, pripildė ją naujo džiaugsmo ir šilumos, kurią pajunta ir visi apsilankę šioje sodyboje.

Kai aš galvoju apie žmonių draugystės šviesą, vis prisimenu klėtelėje kabantį paveikslą: žiemos naktį pro langą sklindanti šviesa išplėsią iš tamsos baltą sodo kampelį, šerkšnų spindinčias obelis... Ir negali abejingai žvelgti į tą tyliai srubenantį šviesą, nes kartu su ja sklinda neišsakytas gerumas...

Kokių metų laikų neapsilankyčiau pas Bivainius, kai palikusi šią sodybą galvoju apie juos, kažkodėl abu matau stovinčius po žydinčiomis obelėmis, kuriose dūzgia bitės...

Tuo būčiau ir užbaigusi šį pasakojimą apie jau daug

metų mane žavėjusią šią gražią šeimą. Tačiau, kai užbaigiau, panorau dar kartą aplankyti Bivainius.

Atvažiuojant į jų sodybą visuomet išsidavo pasitikti Alfonsas Bivainis, todėl nustebau, kad šį kartą mane sutiko Aldona Bivainienė. Linksmai pasisveikinusį paklausiau, kur šeimininkas, gal kur išvažiavęs ar tik į Viešintą išėjęs? Bivainienė kažkaip keistai pasižiūrėjo į mane ir taip pat paklausė:

— Tai jūs nieko nežinot? Tik dabar pamaciau, kad ji ryši juoda skarele ir sužinojau apie ją ištikusią skaudžią nelaimę. Alfonso Bivainio jau nebėra.

Tą dieną į šią sodybą atvyko dar vienas žmogus, kuriam Bivainis buvo žadėjęs savo obelių augliais įskiepyti ir jo obelaites.

Pirmą kartą Bivainių sodas žydės tik vienai Aldonai, taip netikėtai tapusiai našlei.

Kaip ir anksčiau ji piešia pavasarį, kartais ištisas dienas nesiskiria su teptuku, nes kai piešia, tuomet atrydo, kad nebe viena, kad ir Alfonsas stovi šalia. Žvelgia į jos tapomus medžius, tėviškes dangų, tekančias upes, gaiviai žalią žolę ir džiaugiasi jos paveikslais kaip ir savo obelių žydėjimu.

Milda Telksnytė

Minimaliu rezultatu

Gausus būrys anykščių susirinko į miesto stadioną pažiūrėti eilinio LTSR „A“ klasės „Nemuno“ čempionato futbolo rungtynių. Anykščių „Automobilisto“ komanda susitiko su Tauragės „Tauro“ futbolininkais. Susitikimas prasidėjo aštria kova. Abi komandos žaidė atkakliai, energingai, daug smūgiavo kamuolių į vartus iš įvairių pozicijų, tačiau jie buvo netikslūs. Tik 7-oje minutėje „Tauro“ komandos vartininkas padarė didelę klaidą, palikdamas tuščius vartus. „Automobilisto“ komandos puolėjas A. Bugenis tiksliai smūgiavo kamuoliu pasitūję į vartus ir komandą išvedė į priekį.

Po įvairių daug pavojingų momentų sudarinėjo svečiai prie anykščių K. Baušio saugomų vartų. Tauragiečiai šių progų nesugėnė, o išnaudoti ir rezultatai išlyginti. Pirmasis kėlinys baigėsi rezultatu 1:0 „Automobilisto“ komandos naudai. Po pertraukos „Automobilisto“ komandai talkininkavo stiprokas vėjas. Tauragiečiai

visomis pastangomis stengėsi išlyginti rezultatą. Jie sudarė daug pavojų baudos aikštėleje, daug kartų smūgiavo į vartus, bet dėka budraus „Automobilisto“ komandos vartininko K. Baušio, komanda buvo išgelbėta nuo įvarečių. 80-oje kėlinio minutėje realią progą turėjo anykštiečiai puolėjas V. Makasejevas, kuris galėjo rezultata padidinti, bet netikslus smūgis į vartus nepasiekė tikslo.

Pirmąsias savo aikštėje futbolo rungtynes su Tauragės „Tauro“ komanda laimėjo „Automobilisto“ vienuoliktą minimaliu rezultatu 1:0.

A. Nemickas

KOLEKTYVINIS DARBAS

3 psl. 1980. V. 17



Gegužė — vandens švaros mėnuo

Saugokime švarų vandenį

Mūsų rajono teritoriją vagoja 328 km natūralių upių ir upelių, 1254 km sureguliuotų upelių ir melioracinių griovių. Rajone yra 23 ežerai ir 12 telkinų. Aple visus vandens telkinius sudarytos apsauginės juostos. Belieka jas saugoti nuo šukšlinimo ir užteršimo.

Gerei apsauginės zonos prižiūrimos ir tvarkomos „Lenino keliu“ kolūkyje, Sodininkystės tarybiname ir kituose ūkiuose. Daugiau dėmesio skiriama apsauginių zonų priežiūrai reikiama M. Melnikaitės, „Nevėžio“ kolūkiams ir Naujasodžio tarybiniam ūkiui. Šiuose ūkiuose Urvenos, Nevėžio upelių ir Karališkio ežero pakrantės nesutvarkytos, prišukšlintos. Po žiemos apie naftos bazes ir mechanizacijos kiemus daug kur juoduoja tepalų ir kitų naftos produktų dėmės.

Svėdasų, „Gintosios žemės“, Andriūškio ir kai kuriuose kituose ūkiuose naftos bazės ir mechanizacijos kiemai tvarkomi gerai. Bet to negalima pasakyti apie K. Staro kolūkį ir Aknystų psichoneurologinio internato pagalbinį ūkį. K. Staro kolūkyje yra dvi naftos bazės ir abiejų teritorijos persunkusios naftos produktais. Čia taip pat prilaisyta ir panaudotų tepalų.

Dar ne visuose ūkiuose yra įrengtos stacionarinės autoplovyklos su apytakėmis sistemomis. Mašinos ir mechanizmai plaunami mechanizacijos kiemuose, kaip antai yra „Anykščių šilėlio“ kolūkyje. Čia plovimo vanduo nuteka į drenažo liztą ir iš ten patenka tiesiai į Anykštos upelį. Bet, Anykštos upelio vandenys dar yra teršiami ir srutomis, tekančiomis iš Burbiškio gamybiname centre esančiu kiaušidžių. Prie šių kiaušidžių yra įrengti talpūs srutų surinkimo rezervuarai, tik reikia laiku iš jų išvežti srutas. Šiais metais rajone nebu-

vo pastebėta atvirų vandenų teršimo amoniakinio vandens, bet jis galimas, nes amoniakinis vanduo dar daug kur blogai laikomas.

Pavienėse cisternose, išmėtytose po laukus, amoniakinis vanduo sandėliuojamas Cerniachovskio kolūkyje. Čia cisternų kranai nerakinami. Iš kranų amoniakinis vanduo laša į žemę. Ne visur įrengti apsauginiai pylimai. Ne geresnė būklė ir Skiemonių kolūkio Miškininkų gamybiname centre esančios amoniakinio vandens saugyklos. Čia irgi kranai nerakinami, viena cisterna prarūdijusi ir iš jos amoniakinis vanduo teka ant žemės.

Zymlai pagerėjo rajono ūkiuose mineralinių trąšų ir nuodingųjų chemikalų sandėliavimas bei saugojimas. Dėl to šiais metais nebuvo pastebėta atvirų vandenų teršimo mineralinėmis trąšomis ir nuodingais chemikalais.

Siuo metu rajone turime dešimt nutekamojo vandens valymo įrenginių. Dar dveji statomi, kuriuos numatoma įvesti į eksploataciją šių metų antrojo ketvirtio pabaigoje. Iš dešimties esamų nutekamojo vandens valymo įrenginių dabar veikia tik trys. Kiti įrenginiai neveikia vien tik dėl ūkių vadovų neatsakingos pažūros. Ragavėlės tarybinio ūkio ir „Aukštakalnio“ kolūkio nutekamojo vandens pakėlimo siurblinės užpildytos vandeniu ir iki šiolei dar nesuremontuotos, todėl šių ūkių nutekamojo vandens valymo įrenginiai dabar neveikia ir yra teršiamas Juostos upė. Ragavėlės tarybiname ūkyje nėra paskirto kvalifikuoto asmens valymo įrenginių eksploatacijai. Todėl įrenginiai ne visada dirba. Kartais ūkiai, priėmę į eksploataciją valymo įrenginius, jų visai neprižiūri ir linkamai neekspluatuoja. Taip

yra Aknystų psichoneurologiname internate. Čia nutekamojo vandens valymo įrenginiai veikia, bet dėl blogos eksploatacijos nebeuododa reikiamo išvalymo efekto.

Pasitaiko, kad valymo įrenginiai perduodami eksploatuoti su kai kuriais trūkumais. 1979 metais liepos mėnesį Anykščių TSO „Gegužės Pirmosios“ kolūkiui perdavė Vašukėnų gamybiname centre esančios 400 vietų karvidės nutekamojo vandens valymo įrenginius, bet jų dar iki šiol negalima normaliai paleisti, nes darbai buvo atlikti nekokybiškai.

Nutekamojo vandens valymo įrenginių statybai yra įdėtos didelės lėšos ir nevėliau jas taip išvaistyti. Visi valymo įrenginiai turi dirbti ir pasiekti aukščiausią išvalymo laipsnį.

Gegužės mėnesį ūkių, mokyklų ir visų piliečių bendromis pastangomis reikia sutvarkyti teritorijose esančių atvirų vandenų telkinių apsauginės juostas, naftos bazių teritorijas, autoplovyklas, nutekamojo vandens saugyklas, skirti daugiau dėmesio savalaikiam srutų išvežimui, kad jos tiesiogiai nepatektų į atvirus vandenų telkinius.

Gegužės mėnuo dar tik įpusėjo ir dar daug ką galima nuveikti saugant rajono teritorijoje vandenų švarą.

J. Palulis
Anykščių melioracijos eksploatavimo valdybos vyr. inžinierius vandens ištekliais

BRONIUI KAUSPEDUI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuosirdžiai užuojautą reiškia
Kuleval, Vasiliauskai, Užtuplai

Mirus vet. gydytojui STASUI BITINIUI, nuosirdžiai užjaučiame žmogų, sūnus ir artimuosius.
„Atžalyno“ kolūkio veterinarinė tarnyba

DANUTEI BIELIAUSKIENEI
Dėl mylimos mamytės mirties reiškiamė nuosirdžiai užuojautą
Anykščių miesto Anykštos gatvės namo Nr. 25 gyventojai

Mūsų sparnuočiai

Strazdas giesmininkas

Strazdai giesmininkai yra pirmose giedorių sparnuočių eilėse. Bene vienas iš pirmųjų šiuos paukščius dainose įpynė poetas A. Strazdas. Vėliau į liaudies dainininkų lūpas pakliuvę dainos žodžiai buvo kiek pakeisti, kuriuos ir dabar neretai išgirstame:

Ei tu, strazde, strazdele,
Tu raibasis paukšteli,
Kur tu tupėjai? Lazdynų krūme.

— Skridamas viršum medžių.

Plačioj viršūnėj sėdžiu,
Leidžiu balsą per tamsias gliris.

Ir tikrai, kai tik strazdai iš pietų grįžta į Anykščių šilę ar kitą mišką, tai pasirinkę aukštą medį patinukai nutopia pačioje viršūnėje ir fleitos tonais pradeda skardžias melodijas.

Girdime strazdo giesmę gan iš toli, net paties giesmininko nematydami. O jis atrodo taip: nedaug didesnis už visiemis pažįstamą juoduką varnėną, iš viršaus gelsvai rusvos spalvos, o apatinės kūno dalies plunksnos baltos su rusvu atspalviu ir tankiais tamsiais rudais marginiais.

Sie sparnuočiai balandžio pabaigoje ar gegužės pirmomis dienomis lizdą krauna neaukštai medžiuose, apie 3 metrų aukštyje. Patelė padeda 4–6 mėlynai žalsvus ar net žydros spalvos kiaušinėlius, kurių vidutinis dydis 28X20,5 milimetrai. Kiaušiniai būna taškutais. Taškutai juodi arba tamsiai rudi. Perėjimas trunka 12–13 dienų. Po 12–16 dienų jaunikliai išskrenda

iš lizdo. Lizdas ilgal išlieka nesuiręs, nes būna gerai paruoštas, vidus išklotas puvusių medžių smulkiais gabaliukais, sucementuotais paukščių seilėmis. Kartais rugpjūčio mėnesį strazdai perli antrą vadą. Iki to laiko lieka dar neblogas lizdas, bet neteko užtikti, kad jame perėtų antrą kartą. Aplamai, pastaruoju metu Aukštaitijos miškuose strazdų giesmininkų antroji vada retoka. Primintina, kad šie puikūs giesmininkai žymiai retesni, negu buvo prieš kokių 10 metų. Jie labai mėgdavo gyventi prieš didelius miškus esančiuose žemesnio ardo želdiniuose. Dabar tokių mažai. Taigi neradami tokių vietovių strazdai pakrinka, kartais net apsigyvena parkuose, kolektyviniuose soduose. Ir net keista, kad kai kurie pasilieka žiemoti. Juos teko matyti vėlyvą rudenį kolektyviniame sode arti Anykščių šilėlio bei kitų rajonų soduose ir net gyvenvietėse. Tada jie minta užsilikusiomis uogomis. Rudenįop irgi mėgsta pasimėgauti sodų uogomis, bet didesnių nuostolių nepadaro. Jie netgi labai naudingi sodams, nes surenka aibes įvairių vabzdžių, šliužų, augalų kenkėjų. Miškų augalus jie saugo nuo įvairių kenkėjų.

Anykščių šilėlyje, kai mirguliuoja melsvaakių žibutėlių plotai, o vėliau — sušvinta vasaros gėlės, dar girdėti strazdų giesmininkų gaidos. Drausinyje viskas turi būti saugoma.

P. Šleikus
Biologijos mokslų kandidatas

ŠILAGĖLĖS

Iš šilkaplaukių lapelių gūžtos į ryto saulę pakilo didelis violetinis žiedas. Atvėrė rasos lašelais padabintą taurę, jos dugne aukso sutvisko geltonų kuokelių puokštė. Tai vėjalandė šilagėlė. Pasistiebusi ant šilkinio papirusio kotelio slūbuoja ji vėjo pučama. Gyvena sausuose pušynuose, prarėjęsiuose eglynuose, neiško užuovėjos. Todėl ją vėjalande praminė.

Beržo viršūnėje tupintis tetervinas pamatė pražydusią šilagėlę. Suncimsta tas metalu žvilgančiomis plunksnomis, raudonais antakiais pasidabinęs paukštis. Laikas tuoktuvėms rūpintis, savo pavasarinę giesmę užtraukti. Ziūri tetervinas į šilagėlę ir sukuria posmą:

„Parsiduosiu kailinėlius,
Nusipirksiu trintylėlius,
Burrr...“

Kilusį iš Rytų Europos ir Vakarų Azijos stėplų, vėjalandė šilagėlė dažniau sutinkama tik pietryčių Lietuvoje. Kitose respublikos vietose ji reta, o šiauriniuose rajonuose visai neauga. Turį vėjalandė šilagėlę seserį — pievinę šilagėlę. Panašios jos viena į kitą, tik pievinės žiedai truputį mažesni, nusvirę, pusiau uždarę. Mėgsta pievinė šilagėlė įsikurti sausose plevose, pamiškėse, pušynuose. Bet ir ji nelinkusi augti respublikos šiaurėje.

Šilagėlės — retokas mūsų respublikoje augalas. Todėl jas saugo gamtos apsaugos įstatymas. Nesikinkime jų šilo gražuolių. Ir kltus sudrauslime. Šilams būtų liūdnas be jų. Tegu žydi rasos delmantais paženklintos šilagėlės ant kalvų, pašlaitėjų, tarp varinių pušų kamienų. Tegu nuo vėjo linguojamose, saulės glotomose jų žieduose regisi pavasaris ir mūsų tėvynė.

R. Vygandas

Redaktorius
ST. VINCIONAS

Dėkoja

Nuosirdžiai dėkoju „Aukštakalnio“ kolūkio pirmininkui A. Savičiui, vairuotojams, mechanizatoriams, giminiams, kaimynams ir visiems, kurie užjautė ir padėjo laidojant mylimą mamytę.

A. Pankevičius

DANUTEI BIELIAUSKIENEI
Netekus brangiausio žmogaus — mamytės, reiškiamė nuosirdžiai užuojautą
LKP Anykščių rajono komiteto darbuotojai

BALIUI RUKSAI
Tegu nuosirdžiai užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei
Skiemonių tapūklino susivienijimo pirmųjų partinių organizacijų sekretoriai

VILIUI RUKSAI
Liūdesio valandą, mirus mamytei, nuosirdžiai užuojautą reiškia
„Anykščių šilėlio“ kolūkio pirminė organizacija

GENOVAITEI PRATAPIENEI
Tegu nuosirdžiai užuojautos žodžiai paguodžia Jus liūdesio valandą, mirus mylimai mamytei.
Kisieliai, Baryzos, Karveliai, Gutauskai, Zarskai, Tumai, Kondratel, Jonušai, Kazlauskai, Zukauskai

BRONIŲ KAUSPEDA
liūdesio valandą, mirus mylimam tėveliui, nuosirdžiai užjaučia
Anykščių sviesto gamyklos transporto ir remonto brigados darbuotojai

Daug nuosirdžių užuojautos žodžių skiriame **ONUTEI BITINIENEI**, sūnams ir artimiesiems, brangiam vyrui ir tėveliui mirus.
R. J. Serelickai, D. P. Gapšovai

BALIUI IR POVILUI RUKSOMS
Mirus mylimam mamytei, nuosirdžiai užuojautą reiškia
„Anykščių šilėlio“ kolūkio pirminė partinė organizacija

ONAI BITINIENEI IR VAIKAMS
Mirus mylimam vyrui ir tėveliui, nuosirdžiai užuojautą reiškia
„Atžalyno“ kolūkio Kavarsko sektoriaus gyvulininkystės darbuotojai ir specialistai

MIRUS ONAI RUKSIENEI, nuosirdžiai užjaučiame sūnus BALI, POVILĄ, ANTANĄ, VILIŲ ir vyrą JONĄ.
„Anykščių šilėlio“ kolūkio valdyba

MIRUS ONAI RUKSIENEI, nuosirdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.
„Anykščių šilėlio“ kolūkio profsąjunginė organizacija

RUKSŲ SEIMAI
Gilaus liūdesio valandą, mirus mylimai žmogui, mirus mylimai žmonai ir mamytei, nuosirdžiai užuojautą reiškia
„Anykščių šilėlio“ kolūkio mechanizatoriai ir vairuotojai

Reiškiamė nuosirdžiai užuojautą **VYTAUTUI BITINIUI** dėl mylimo tėvelio mirties.
Kavarsko vidurinės mokyklos XIa klasės mokiniai ir vadovė

Vyno pramonės gamybinio susivienijimo „Anykščių vynas“ administracija ir profsąjunginė organizacija nuosirdžiai užjaučia **ALGJ MELDAIKI**, mirus mylimai motinai.

GYVENTOJŲ DĖMESIUI

S. m. gegužės mėn. 19 d. Anykščių miesto gyventojų karvės bus tiriamos tuberkuliozės ir bruceliozės atžvalgai.

Taip pat papildomai bus vakcinuojama šunys bei katės prieš pasiutimo ligą.

Piliečiai pristato karves tyrimui:
1. Anykščių vet. stotyje (Zvejų 76) nuo 8 iki 9 val.
2. Geležinkelio stoties rajone nuo 9.30 iki 10.30 val.
3. J. Biliūno gatvės gale — nuo 10 iki 12 val.
4. Vienių gatvės gale nuo 12.30 iki 13.30 val.

Dėl šunų vakcinacijos piliečiai, gyvenantieji rajono teritorijoje, privalo kreiptis į vietos veterinarijos tarnybą.

R. Augustinas

Anykščių rajono veterinarijos stoties viršininkas

234930 Anykščiai, Sagalovo 29. Telefonai: redaktoriaus 5-14-74, red. pavaduotojo 5-18-46, skelbimų skyriaus ir ats. sekretoriaus 5-12-58, laiško ir žemės ūkio skyrių 5-14-33

«Коллективный труд» («Коллективный труд») — орган Аникийского районного комитета КП Литвы и Аникийского районного Совета народных депутатов (на литовском языке)



Rinko Panevėžio spaustuvių. Anykščių skyrius, Pergalės 36. Spaudė Ukmergės spaustuvių, J. Janonio 31. Spausdinama rotacinė mašina. Indeksas 67262.

Išleista antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais pusės „Pravdos“ formato. Tir. 11.186 Užsak. Nr. 732